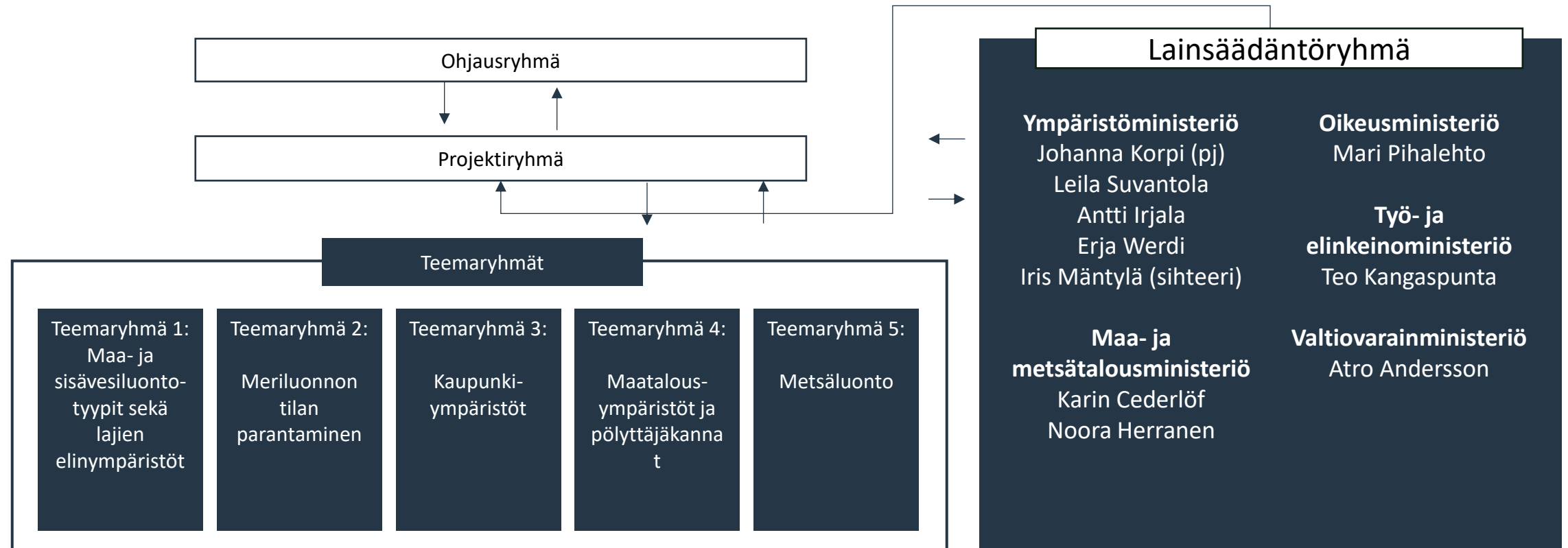

Lainsäädäntöhankkeen eteneminen ja heikentämättömyys- velvoitteen tulkinta

Erityisasiantuntija Iris Mäntylä
Lainsäädäntöjohtaja Johanna Korpi

Lainsäädäntöryhmä toimii osana ennallistamissuunnitelman valmistelua

Lainsäädäntöryhmän työ rakentuu kahdesta tehtävästä

Tehtävä

Toteutus

Tulos

1.
Heikentämättömyys-
velvoitteeseen liittyvät
lainsäädännölliset
keinot (HE-valmistelu)

- Velvoitteen tulkinta
- Lainsäädännön
nykytila ja aukot
- Yhteistyö
teemaryhmien kanssa

Hallituksen
esitys

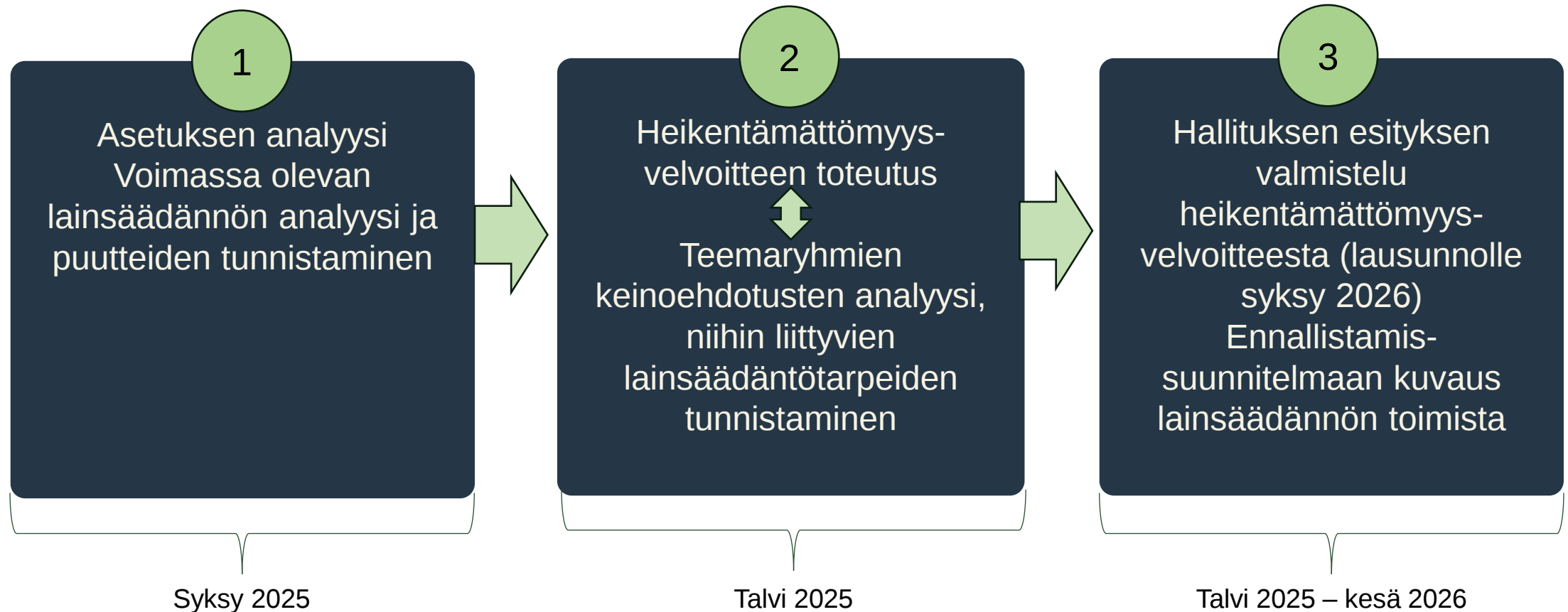
2.
Teemaryhmien
lakitekniinen tuki
ennallistamis-
velvoitteiden keinojen
osalta

- Yhteistyö
teemaryhmien kanssa

Toimenpiteisiin
liittyvät
lainsäädännöl-
liset tarpeet

Lainsäädäntöryhmän työn vaiheet

Mitä heikentämättömyys- velvoitteella tarkoitetaan?

Heikentämättömyysvelvoitteen kolme ulottuvuutta

Heikentämättömyysvelvoite lyhyesti

- Ennallistettujen luontotyyppien esiintymien tai lajien elinympäristöjen ekologisen tilan tulee parantua, kunnes ne saavuttavat hyvän tilan. Kun hyvä tila on saavutettu, alueen hyvän tilan tulisi säilyä. Tätä periaatetta kutsutaan heikentämättömyysvelvoitteeksi ja jäsenvaltion tulee ottaa käyttöön toimenpiteet, joilla tämä pyritään toteuttamaan.
- Lisäksi jäsenvaltion tulisi pyrkiä ottamaan käyttöön toimenpiteet, joilla pyritään estämään luontotyyppien tilaa merkittävästi heikentäviä toimia alueilla, jotka ovat jo nyt hyvässä tilassa tai asetuksen tavoitteiden kannalta tarpeellisia.
- Heikentämättömyysvelvoite ei koske tiettyjä erittäin tärkeitä yleisen edun mukaisia suunnitelmia ja hankkeita. Tällaisia ovat esimerkiksi uusiutuvan energian hankkeet sekä maanpuolustus.

Heikentymättömyysvelvoitteen joustava soveltaminen

- Jäsenvaltio voi määräaikaan mennessä ilmoittaa aikovansa soveltaa heikentämättömyysvelvoitteen joustavaa soveltamista 4(13) artiklan mukaisesti. Valtioneuvosto päätti asiasta 30.1.2025
- Ilmoituksen myötä Suomi voi hyödyntää velvoitteen toimeenpanossa joustavaa soveltamista eli asetuksen mahdollistamaa **hyvitysmekanismia**, jonka mukaan vaihtoehtojen puuttuessa **merkittävää heikentämistä aiheuttavia toimia saisi toteuttaa velvoitteesta huolimatta, mikäli heikennykset hyvitetään/kompensoidaan toisaalla**.
- Joustava soveltaminen ei edellytä, että heikentäminen olisi tarpeen yleiseen etuun liittyen
- Joustava soveltaminen ei koske Natura 2000 –alueita (luontodirektiivin 6 artiklaa noudatettava)

Joustavan soveltamisen käyttöönottoon liittyvät velvoitteet

1. Ennallistamissuunnitelmassa on annettava **selvitys** hyvittävien toimenpiteiden järjestelmästä, seurannasta ja raportoinnista sekä siitä, miten varmistetaan, ettei joustava soveltaminen vaikuta 1, 4 ja 5 artiklassa säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseen
2. Jäsenvaltion on seurattava ja raportoitava heikentyneiden luontotyyppien laajuus ja sijainti ja alueet, joihin sovelletaan hyvittäviä toimenpiteitä ja seurattava näiden toimenpiteiden vaikuttavuutta

Ohjauskeinojen tunnistaminen

Työn tämänhetkinen tilanne

Syksyllä työryhmä on tarkastellut seuraavia teemoja:

1. Asetuksen analyysi ja heikentämättömyysvelvoitteen tulkinta
 2. Lainsäädännön nykytila heikentämättömyysvelvoitteen näkökulmasta
 1. Miten voimassa oleva lainsäädäntö toteuttaa velvoitetta
- Työn seuraavat vaiheet
 1. Minkälaisia puutteita lainsäädännössä on heikentämättömyyden varmistamisen kannalta?
 2. Soveltuvimpien ohjauskeinojen tunnistaminen yhdessä teemaryhmien 1 ja 2 kanssa

Lainsäädäntöryhmässä käsiteltäviä teemoja

Velvoitteen soveltamisala	Joustava soveltaminen
• Mitkä asetuksen luontotyytit voimassa oleva lainsäädäntö kattaa, miltä osin heikentämättömyys voidaan niissä varmistaa?	• Onko ekologisesti mahdollista kompensoida luontotyytin heikennyksiä?
• Minkä lainsäädännön kautta kuhunkin luontotyyppiin / -ryhmään kohdistuvia uhkia ja paineita (<i>onko niitä</i>) parhaiten voidaan hallita?	• Miten joustava heikentymättömyys toteutetaan ja missä se olisi tarpeen / mahdollista? (jos ei ole rajoituksia, ei voida velvoittaa kompensoimaan)
• Mitkä ovat voimassa olevan lainsäädännön keskeisimmät puutteet merkittävän heikentämisen estämiseksi (=tarvittavat viilaukset)?	
• Miten nykysäätelyn ulkopuolella olevia luontotyyppiejä (<i>tarvitsee ja</i>) voidaan turvata merkittävältä heikentämiseltä (=uudet keinot)?	

Toteutuskeinojen kehittäminen

- Minkälaista lainsäädäntöä ja mihin lakeihin muutoksia tarvitaan?
- Toteuttavatko muutostarpeet heikentämättömyyden varmistamista?
- Tukeeko keino muutoin ennallistamista ja toimenpiteiden vaikutusten toteutumista?
- Tarkastelussa otetaan huomioon muun muassa muutosten suhde perustuslakiin.